gemeente Terschelling

Raadsvoorstel

Onderwerp: **Ontwerpbegroting 2026 FUMO**

Jaar/nummer: **2025/171**

In behandeling bij: **Wethouder Ruige**

Voorstel

1. De ontwerpbegroting 2026 FUMO voor kennisgeving aan te nemen.
2. Geen zienswijze op deze ontwerpbegroting in te dienen.

Samenvatting

De FUMO legt de ontwerpbegroting voor 2026 voor met het verzoek om een zienswijze. Deze zienswijze moet uiterlijk 14 oktober 2025 ingediend zijn bij de FUMO.

Toelichting

De begroting is opgesteld met inachtneming van de financiële kaders van het amendement op de kadernota 2026–2030, vastgesteld op 10 april 2025 door het algemeen bestuur. Deze kaders zijn: een beleidsarme begroting die qua omvang niet uitstijgt boven die van 2025, vermeerderd met de wettelijke indexaties (waaronder loon- en prijsontwikkelingen), en eventueel nieuw ingebrachte taken. De uitzettingen van de begroting moeten goed worden onderbouwd. In deze onderbouwing
dient te worden beargumenteerd dat een voorstel tot uitzetting onvermijdbaar, onontkoombaar en/of onuitstelbaar is.
In de Algemene Bestuursvergadering van 10 juli is opnieuw een amendement ingediend omdat een aantal zaken niet goed genoeg waren onderbouwd. Dit heeft opnieuw een besparing opgeleverd.
Het AB heeft wel besloten om de komende maanden te werken aan het versterken van de onderbouwing als basis voor nadere besluitvorming. Het is wenselijk daarbij een extern bureau te betrekken en deze opdracht te geven onderzoek te doen naar wat de FUMO nodig heeft om door te ontwikkelen naar een robuuste Friese omgevingsdienst die aansluit op de behoefte van deelnemers. Het amendement is verwerkt in de ontwerpbegroting die nu voorligt. Het amendement is bijgevoegd als bijlage 3 en 3A.

Externe ontwikkelingen

<u>Omgevingswet</u>

In 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. De gemeenten krijgen tot 2032 de tijd om een omgevingsplan voor de gehele gemeente op te stellen. De FUMO kan en wil daar een goede bijdrage aan leveren. Omdat niet alle gemeenten even ver zijn, maar ook niet evenveel behoefte hebben aan de inbreng van de FUMO blijft het lastig inschatten, hoe de werkvoorraad hierdoor wordt beïnvloed.
In het eerste evaluatierapport over de Omgevingswet wordt aangegeven dat het voor bijna alle gemeenten nog een hele puzzel is om alle stukjes (Vergunningverlening/Ruimtelijke Ordening/Sociaal Domein enz.) in het omgevingsplan op te nemen. Ook is duidelijk dat aanvragers nog heel veel

geholpen moeten worden bij de mogelijke procedures. Ook het Digitaal Stelsel Omgevingswet moet nog heel erg verbeterd worden, het is nu echt gebruiksonvriendelijk voor de aanvrager. Wat tot gevolg heeft dat er door gemeenten en omgevingsdiensten veel tijd in de hulp aan aanvragers gestoken moet worden.

Toekomstbestendige doorontwikkeling vanuit het IBP VTH
In het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) zijn door het Rijk en de overkoepelende organisaties robuustheidscriteria opgesteld. Omgevingsdiensten moeten hier uiterlijk op 1 april 2026 aan voldoen. De criteria zijn gericht op het versterken van de uitvoeringskracht en de toekomstbestendigheid van diensten die we leveren. Dit betekent onder meer dat alle omgevingsdiensten de kwaliteitscriteria voor VTH-taken aantoonbaar moeten naleven en moeten beschikken over een meerjarige innovatieagenda met bijbehorend vrij besteedbaar budget, over een opleidingsbudget van drie procent en over een plan van aanpak voor informatie gestuurd werken. Hiervoor is in 2024 een verbeterplan opgesteld dat richting geeft aan de noodzakelijke doorontwikkeling van de FUMO. Hoewel de implementatie hiervan financiële gevolgen heeft, worden deze in deze begroting vooralsnog buiten beschouwing gelaten. De mate waarin uitvoering gegeven kan worden aan de robuustheidsopgave hangt uiteindelijk af van de beschikbare middelen en de gemaakte keuzes in het begrotingsproces.

Toenemende urgentie rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
De lijst van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) blijft groeien, net als het inzicht in de schadelijke effecten ervan op onze gezondheid en het milieu. ZZS is geen abstract probleem. Ook in Friesland zijn al concrete zorgen, zoals op Vlieland en bij de Jelsumerfeart. Bovendien wordt in de gehele provincie het drinkwater bedreigd. Het terugdringen van ZZS in de leefomgeving is van groot maatschappelijk belang, maar niet eenvoudig.
Het versterken van kennis over ZZS blijft een speerpunt. Ook moeten er gezamenlijke uniforme afspraken gemaakt worden om tot een goed uitvoeringsresultaat te komen.

Circulaire economie
Samen met VCF en Innovatiepact Friesland (IPF) is de FUMO een pilot gestart om een proces te creëren waarbij circulaire initiatieven sneller opgepakt kunnen worden in het kader van VTH.

Risicogerichte en robuuste vergunningverlening
De FUMO onderzoekt de mogelijkheid van robuuste vergunning. Een robuuste vergunning is een vergunning, die meer toekomstbestendig is en die niet bij elke verandering binnen een bedrijf aangepast moet worden. Dat is een ingewikkelde andere manier van werken. Mocht blijken dat deze manier goed kan werken, wordt een plan van aanpak opgesteld om deze manier te implementeren.

Bedrijfsmatige ontwikkelingen
Robuuste afdeling bedrijfsvoering
Sinds de start van de FUMO zijn alle werkzaamheden door dezelfde hoeveelheid fte uitgevoerd. Het takenpakket is door de veranderende wet- en regelgeving wel uitgebreid. Dat leidt nu tot tekorten, zeker bij de afdeling bedrijfsvoering. Om deze afdeling robuust te maken is het nodig om de afdeling te versterken met enkele ontbrekende functies, namelijk die van strategisch accountmanager, een medewerker facilitair en huisvesting, een bedrijfsjurist/

WOO coördinator, een directiesecretaris, een functioneel beheerder en een strategisch communicatiemedewerker. In deze begroting is alleen de functioneel beheerder opgenomen. De andere functies zijn vooralsnog niet meegenomen in deze begroting maar worden betrokken bij het onderzoek naar een toekomstbestendige en robuuste organisatie. Mogelijk leidt dit nog tot een wijziging van de begroting van 2026.

Financiële Begroting 2026

Indexering

De lasten in de begroting bestaan voor circa negentig procent uit personeelskosten en voor tien procent uit materiële kosten. Het gewogen gemiddelde van de indexering bedraagt op basis hiervan 4.68 procent.

Kostennormering

De FUMO gaat in de reguliere begroting uit van het volgende:
Een productiviteitsnorm van 1.360 uur, dat is 72.6 procent van de totale beschikbare uren per fte (1.872). Dit zijn de 'declarabele' uren, oftewel de directe uren waarvoor in de begroting dekking is opgenomen.
Een flexibele schil voor het primair proces van vijftien procent. Dit betreft de verhouding externe medewerkers ten opzichte van het totaal aantal medewerkers (op basis van fte). De norm was in 2023 en 2024 tijdelijk hoger (namelijk twintig procent) als gevolg van de krappe arbeidsmarkt. Deze norm gaat terug naar 15% in de komende jaren.

Deelnemersbijdrage

De deelnemersbijdrage stijgt ten opzichte van 2025 met € 1,2 mln, 5.9%. Er is een verschil tussen de stijging van de gemeentelijke bijdrage (-0,2%) en de provinciale bijdrage (20,7%). De stijging van gemeentelijke bijdrage wordt gedempt door de ingeplande bezuinigingen en de provinciale bijdrage stijgt door de inbreng van nieuwe taken en de stijging van het uurtarief.

Specifieke uitkeringen

De Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK THE) is bedoeld om voor meerdere jaren extra capaciteit voor toezicht en handhaving te realiseren, zodat de organisatie op dit vlak een professionaliseringsslag kan maken. Voor SPUK THE is een meerjarenbegroting opgesteld waarbij we de totale bijdrage van ruim € 2 miljoen besteden in de periode 2022-2026. De begrote uren voor 2026 zijn verwerkt in voorliggende begroting

Personeelskosten

De personeelskosten stijgen met € 0,73 mln, 4,0%.

Kapitaallasten

De kapitaallasten stijgen met € 25.000 als gevolg van investeringen in hardware (voornamelijk laptops).

Bedrijfsvoeringskosten

De bedrijfsvoeringskosten stijgen met € 332.000. (17,9 procent). Grootste veroorzaker is de stijgende ICT-kosten. Daarnaast wordt stijging ook veroorzaakt door kosten voor het
wagenpark, administratiekosten, verzekeringen en abonnementen. De kosten voor de Wpg-audit (Wet politiegegevens) en de contributieverhoging van de vereniging OD-NL zijn ook flink gestegen.

Uurtarief
Het integrale uurtarief voor de basistaken stijgt met 8,7% tot € 124,68. Voor de plustaken geldt een gedifferentieerd tarief van € 98,50 (schaal 4) tot € 142,00 (schaal 11)

Voor Terschelling levert dat het volgende op:

Totale bijdrage	Basistaken	Plustaken	Overige opbrengsten	Coll. Opdrachten incl. keten-toezicht	Implementatie Omgevingswet
207.407	129.540	61.326	-	15.876	665

Dit is een lichte daling ten opzichte van 2025. In 2025 was de totale bijdrage van Terschelling nog € 208.115 = -0,3%.
Hierbij moet worden opgemerkt dat als het onderzoek naar de onderbouwing is voltooid er in de begrotingswijziging voor 2026 nog wel een aantal kosten aan de begroting zullen worden toegevoegd. Dan gaat het om de volgende zaken:

	Eventueel in begrotingswijziging na onderzoek meenemen.
arbeidsmarktbenadering	70.000
bedrijfsjurist woo coordinator	50.000
facilitair en huisvesting	100.000
adviseur omgevingswet	115.000
ZZS*	115.000
Circulaire economie*	115.000
Totaal	565.00

*Gaat om het aanstellen van adviseurs.

Voor nu geldt dat er een kleine daling ten opzichte van vorig jaar plaatsvindt. Wat voor een deel teniet kan worden gedaan als bovenstaande zaken alsnog via een begrotingswijziging worden toegevoegd. Daarover is voor nu nog niets over te zeggen.

Na de indiening van het amendement in het AB van 10 april om een begroting te produceren die niet meer stijgt dan absoluut noodzakelijk is, is er naar diverse scenario's gekeken om te bezuinigen op de organisatie zelf. Dan gaat het om de volgende maatregelen: het percentage hercontroles bij inrichtingen te verlagen, dubbeling in de begroting voor ramingen van actualisaties vergunningenbestand er uit te halen, omvang van bodemtaken aan te passen, handhaving aan te passen en efficiënter plannen van toezichtscontroles. Op deze manier is het gelukt om een structurele bezuiniging van € 865.000 in te boeken.
De risico's zijn gewogen op de mate van impact en waarschijnlijkheid en zijn als beperkt ingeschat. De FUMO houdt het risico ten aanzien van het naleefgedrag beheersbaar door hierop te monitoren en waar nodig tijdig bij te sturen door het percentage her controles aan te passen indien het naleefgedrag daartoe aanleiding geeft. De gemeenteraad kan een zienswijze indienen om deze maatregelen terug te draaien, maar dat heeft geen effect vanwege het meerderheidsstandpunt van de Friese gemeenten. De maatregelen hebben ook geen effect op de daadwerkelijke dienstverlening zoals deze met de FUMO is afgesproken.

Omdat de begroting ten opzichte van vorig jaar niet stijgt wordt de raad voorgesteld om geen zienswijze in te dienen.

Ter inzage liggende stukken

1. Aanbevelingsbrief
2. Ontwerpbegroting
3. Amendement AB van 10 juli 2025.

3a. Uitslag stemming amendement 10 juli 2025.

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 19 augustus 2025
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

D. Ruige,
locoburgemeester